

Wystawa „Rotmistrz Witold Pilecki - Polak, mąż, ojciec, bohater”

Do 10 marca w żelechowskim ratuszu oglądać można wystawę „Rotmistrz Witold Pilecki - Polak, mąż, ojciec, bohater”. Otwarcie wystawy miało miejsce 1 marca w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Żelechowie podczas obchodów Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych.

Wystawa została opracowana i przygotowana przez Muzeum Kresów i Ziemi Ostrowskiej w Ostrowi Mazowieckiej. Ekspozycja składa się z 17 plansz obrazujących życie i działalność Rotmistrza Pileckiego, ukazuje także jego związki z Mazowszem - z Ostrowią Mazowiecką, poprzez rodzinę żony, Marianny Pileckiej z Ostrowskich. Głównym celem wystawy jest odpowiedź na pytanie: kim był i dlaczego musiał zginąć jeden z sześciu najodważniejszych bojowników ruchu oporu II wojny światowej?

Witold Pilecki był uczestnikiem wojny polsko-bolszewickiej i kampanii wrześniowej 1939, współzałożycielem Tajnej Armii Polskiej, żołnierzem Armii Krajowej, dobrowolnym więźniem niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego Auschwitz, organizatorem ruchu oporu w tym obozie oraz uczestnikiem walki z sowiecką okupacją. W 1948 r. skazany został przez władze komunistyczne na karę śmierci. Informacje o Rotmistrzu Pileckim przez długie lata były całkowicie przemilczane bądź zakłamywane.

Wystawę zorganizowali: MGOK w Żelechowie oraz Instytut Rzeczypospolitej im. Pawła Włodkowica w Warszawie wraz z prezesem Krystianem Jaworskim i koordynator ds. samorządowych Elżbietą Woźniak-Sionek. Honorowy patronat nad wystawą sprawuje Burmistrz Żelechowa Łukasz Bogusz.

947 DNI NIEMIECKIEGO PIEKŁA

"MUSIMY WOLNIEĆ NIEMIECKI NARÓD
OD POLAKÓW, ROSJAN, ŻYDÓW I CYGANÓW"
- HITLER
"WE MUST FREE THE GERMAN NATION
OF POLES, RUSSIANS, JEWS AND GYPSIES"
- HITLER

Fragmenty raportów Witolda:

„Więc mam opisać możliwie suche fakty, jak tego chcą koleśdzy. Mówionozim bardziej pan się będzie trzymał samych faktów, podając je bez komentarzy, tym będzie to wartościowsze. Spróbujcie więc...”

„Największą władzą w lagrze był starszy obozu. Z początku byli tacy dwaj: Bruno i Leo - więźniowie. Dwaj dranie przed którymi trzęśli się wszyscy ze strachu. Mordujący na oczach wszystkich, czasem jednym uderzeniem kija lub pięści. Prawdziwe nazwisko pierwszego - Bronisław Brodniewicz, drugiego - Leon Wieczorek, dwóch eks-Polaków na służbie niemieckiej.”

„Pewnego dnia podczas pracy wybuchł bunt, bolszewicy rzucili się na esesmanów i kapów. Bunt stłumiono krwawo, cały ten oddział został wystrzelany. Trupy, by wylizczyć się przed władzami na apelu, przywieziono w kilku rzutach rolwagami.”

„Tych Żydów przeznaczonych na zagładę czekała tu przykra śmierć od ich współwynawcy, potężnego w barach Żyda Dusiciela. Co pół godziny, czasem częściej lub też rzadziej, w zależności od natłoku w kolejce do śmierci, Dusiciel upatrzonej ofierze kazał się położyć na wznak na ziemi (opornego sam szybko i składnie układał) potem trzonek od łopaty kładł na gardle leżącego, wskakiwał nogami na drążek i naciskał całym swym ciężarem ciała. Drążek przygniatał gardło. Żyd pod łopatą charczał, kopał, konał.”

Wydane w 2016 r. raporty Pileckiego

OKRES WOJNY I OKUPACJI 1939-1944

Orzeł wz. 1919

Polskie guziki wojskowe wz. 1928

Polska amunicja 7,62 mm

W końcu sierpnia 1939 r. 19. Dywizja Piechoty gen. J. Kwiszewskiego z włączonym doń szwadronem „Krakusów” Pileckiego została skierowana w okolice Piotrkowa Trybunalskiego.

W nocy z 5 na 6 września Niemiecki XVI Korpus Pancerny rozbił Polską dywizję i rozproszni żołnierze wraz z Pileckim wycofywali się w kierunku Wlodek. Po agresji ZSRR mimo rozkazu nie stuzyli broni i przeszli do podziemnej walki z okupantem. Pilecki przez Ostrow Mazowiecka wrócił do Warszawy, gdzie z mjr. Wlodekiewiczem zakłada Tajną Armię Polską. W celu zebrania informacji o powstającym obozie koncentracyjnym w Oświęcimiu na ochotnika wchodził do świata drutów kolczastych jako więzień nr 4859. Tam organizuje wśród więźniów grupy konspiracyjne i raportuje informacje o obozie. Po 947 dniach ucieka z niemieckiego „piekła”. Po kilku miesiącach wraca do Warszawy i z uwagi na wizję przyszłej okupacji sowieckiej pozostaje dalej w konspiracji organizując grupę kontrwywiadową „NIE”. Pracę przerywa wybuch Powstania Warszawskiego.

Witold Pilecki - więzień Oświęcimia nr 4859

Bronisław Ostrowski, brat żony Witolda

Kazimierz Rudawski, syn siostry żony Witolda

Replika Krzyża Oświęcimskiego

Replika odznaki organizacji „NIE”

Ryngiel patriotyczny organizacji „NIE”

Replika odznaki organizacji „NIE”

Replika odznaki pamiątkowej II Korpusu Polskiego

Replika ryngielu ofiarowanego żonie Marii z okazji 15-tej rocznicy ślubu

W WALCE Z SOWIECKĄ OKUPACJĄ 1944-1948

„OŚWIECIM TO BYŁA IGRASZKA”

Witold Pilecki jako więzień nr 165/1947

Witold Pilecki podczas procesu

Protokół wykonania wyroku śmierci 25.05.1948

Taka sama księżka, towarzyszyła Witoldowi zarówno w piekło Oświęcimia jak i w UB-ckiej kaźni na Rakowieckiej

W Powstaniu Warszawskim Pilecki walczył w zgrupowaniu „Rzym - Chrobry II”. Po upadku powstania razem z żołnierzami dostał się do niewoli do Ożarów, skąd po kilku dniach wywieziono ich do Łambor (Łambinowice). 19 października Witold został przewiezony do obozu w Murnau, gdzie przebywał aż do wyzwolenia przez aliantów. 9 lipca 1945 r. wyjechał z obozu do II Korpusu Polskich Sił Zbrojnych we Włoszech i tam przygotowywał swój powrót do kraju. 8 grudnia dociera do Warszawy jako Roman Jezierski. Wierność złożonej przysiędze nakazywała mu służyć prawowitemu rządowi RP i jej dowództwu wojskowemu. Ponieważ „NIE” było rozwiązane Pilecki musiał od początku montować siatkę łączności. Zadaniem stworzonej grupy było zbieranie tajnych i poufnych informacji na temat życia w kraju rządzonego przez NKWD i komunistów i przekazywanie ich na Zachód. Niestety 8 maja 1947 r. zostaje aresztowany i osadzony w X Pawilonie więzienia mokotowskiego. Tam po nieudkim śledztwie i sfinansowanym procesie zostaje zamordowany strzałem w tył głowy 25 maja 1948 r. o godz. 21.30. Od tej chwili człowiek ten miał przestać istnieć w ludzkiej pamięci i historii.

Replika Warszawskiego Krzyża Powstańczego

Replika odznaki pamiątkowej II Korpusu Polskiego

Replika odznaki organizacji „Chrobry II”

Replika odznaki pamiątkowej II Korpusu Polskiego

Replika ryngielu ofiarowanego żonie Marii z okazji 15-tej rocznicy ślubu

Witold Pilecki i Maria Szelągowska w Rzymie. Sierpień 1945 r.

Tajna sama księżka, towarzyszyła Witoldowi zarówno w piekło Oświęcimia jak i w UB-ckiej kaźni na Rakowieckiej

W Powstaniu Warszawskim Pilecki walczył w zgrupowaniu „Rzym - Chrobry II”. Po upadku powstania razem z żołnierzami dostał się do niewoli do Ożarów, skąd po kilku dniach wywieziono ich do Łambor (Łambinowice). 19 października Witold został przewiezony do obozu w Murnau, gdzie przebywał aż do wyzwolenia przez aliantów. 9 lipca 1945 r. wyjechał z obozu do II Korpusu Polskich Sił Zbrojnych we Włoszech i tam przygotowywał swój powrót do kraju. 8 grudnia dociera do Warszawy jako Roman Jezierski. Wierność złożonej przysiędze nakazywała mu służyć prawowitemu rządowi RP i jej dowództwu wojskowemu. Ponieważ „NIE” było rozwiązane Pilecki musiał od początku montować siatkę łączności. Zadaniem stworzonej grupy było zbieranie tajnych i poufnych informacji na temat życia w kraju rządzonego przez NKWD i komunistów i przekazywanie ich na Zachód. Niestety 8 maja 1947 r. zostaje aresztowany i osadzony w X Pawilonie więzienia mokotowskiego. Tam po nieudkim śledztwie i sfinansowanym procesie zostaje zamordowany strzałem w tył głowy 25 maja 1948 r. o godz. 21.30. Od tej chwili człowiek ten miał przestać istnieć w ludzkiej pamięci i historii.

RODZINA MARIII PILECKIEJ

Pamiątkę rodzinną - nożyce ogrodnicze. Ogrodnictwem zajmowali się ojciec i bracia Marii

Konstanty Ostrowski, ojciec Marii

Franciszka Ostrowska, matka Marii

Krzyżki upamiętniający darunek Konstantego Ostrowskiego 01.02.1931 r., który otrzymała jego córka Stefania. Krzyż wykonany był przez agroników Ostrowskich z drzewa słowego. Podobne otrzymały też pozostałe córki.

Maria z siostrami - Stefanią, Zosią i Wiktorią

Bronisław Ostrowski, brat Marii

Bronisław Ostrowski, przed domem rodzinnym w Ostrowi Mazowieckiej

Stefania Wasilewska, najstarsza siostra Marii
Pierwsza Komunia Św. - 1904 r.

Stefania Wasilewska z mężem Lucjanem - 1916 r.

Witold Pilecki ze świadkami ślubu - Lucjanem Wasilewskim i Janem Radwańskim - Ostrow Mazowiecka, 07.04.1931 r.

Maria (pierwsza z lewej) z rodziną

Bratanek Marii Marek Ostrowski z matką Eleonorą

Zaproszenie ślubne Stefanii i Lucjana Wasilewskich

Maria ze szwagrem Janem Radwańskim

Maria Pilecka (Ostrowska)

Maria i Witold, fotografia ślubna z dedykacją dla matki Franciszki Ostrowskiej - 1931 r.

Brat Marii Edward Ostrowski z żoną Eleonorą - 1936 r.

Zofia Radwańska, siostra Marii

Jan Radwański z synami

Maria z matką Franciszką i dziećmi Andrzejem i Zosią

Bogusław Rogowski, siostrzeniec Marii

Bogusław Rogowski z siostrą Haliną i ojcem Stanisławem

Maria z rodziną przed domem Ostrowskich w Ostrowi Mazowieckiej

Maria z rodziną przed domem Radwańskich w Ostrowi Mazowieckiej

Franciszka Ostrowska z córkami Stefanią i Zosią

Andrzej i Zofia Pilecy z Babcią Franciszką

PILECKI DLA DANUSI

Mnij serce -
 - Niech to, co bije w nas rzućmie
 - Nie bójcie tylko migającym Turrim.
 Niech w Tobie tryma spontanicznie
 Dobroci skarbowi zdołam.

Mnij sercem -
 Niech, - zamiast jaciś zrobisz krom.
 - Serca Twoja ustuska -
 - Mniej ciasta! (nawet na plastyk)
 Więcej Dobroci - Duchka!

Patuj serce -
 Gdy ludzimi sukają przyjaznego
 Niech Cię nie zwiedzą próżniacy -
 i - szlachty - ludzi
 Złaniam Cię szczęście niemienne
 i czarna
 Co sercem swoim Two serce
 obudzi!

Własnoręczny wpis Witolda Pileckiego do
 pamiętnika Danusi Wasilewskiej - dokonany
 31 grudnia 1939 roku podczas pobytu
 w Ostrowi Mazowieckiej w rodzinnym domu
 Wasilewskich przy ulicy Ugniewskiej.
 Treść wpisu jest autorskim wierszem Pileckiego.

Obraz namalowany przez Witolda Pileckiego
 dla Danusi Wasilewskiej. Obraz wisiał nad
 pianinem w domu rodzinnym Wasilewskich.

Danusia Wasilewska (Wardaszka)
 córka najstarszej siostry Marii Pileckiej

Nie szukaj szczęścia na odległym
 oceanie,
 Szczęście samo przyjdzie do Ciebie
 na spotkanie -
 Klaci-czar-woda - rozprzędzie...!
 Bo szczęście wszędzie jest -
 A miłość umie miernić -
 - wszędzie!!

Kochanej Danusie
 Witold Pilecki
 Ostrow Mazowiecka
 31 XII 1939 r.

SUKURCZE, KRUPA, LIDA - 2016

Cmentarz w Krupie, gdzie spoczywają szczątki rodziny Pięckich. Najstarszy grób Pięckich, jako jedyny na cmentarzu, zostały zniekształcone przez Niemców „nieznanych”. Pomnika na mogile Ludwika Pięckiego - matki Witolda brak. Symboliczny grób Witolda Pięckiego został postawiony staraniem Związku Polaków na Białorusi.

W Krupie żyła jezuitka Lucretia, której uczył Zofia Witolda.

Budynki szkoły średniolukowej w Krupie, gdzie nauczycielką była Maria Pięcka.

Zamek Czartoria w Lidzie, zbudowany w 1822 roku, zakamieniony w latach 1915-1916.

Zdeprawowany polski cmentarz katolicki w Lidzie, założony w 1797 r. Jest on niepodważalnym świadectwem polskiej historii ziemi lidzkiej.

Kościół pw. św. Józefa w Krupie wybudowany w latach 1925-1928. To w tym kościele były chowane dzieci Witolda i Marii Pięckich (Andrzej 27.03.1932 r. a Zofia 15.08.1933 r. w rocznicę Cudu nad Wisłą). W kościele znajduje się obraz św. Antoniego z Dzieciątkiem namalowany przez Witolda w 1930 r.

Na współczesnej mapie powiatu lidzkiego Sukurczy brak, a rzeczywistość jest pokazana na zdjęciu. Wybudowany w XVII wieku przez Włocha Andrzeja Scipio del Campo, dwór został rozebrany, drzewa ścięte, niestety zasypane, kamienie wywiezione. Jedyną pamiętką jest pomnik Domepkiów.

Rozlewisko rzeki Krupki nad którą często odpoczywała Maria.

ŚLADY ROTMISTRZA W OSTROWI MAZ.

Wystawa poświęcona postaci Rotmistrza Witolda Pileckiego w Ostrowi Mazowieckiej. Mapa pokazuje miejsca związane z jego życiem i działalnością w mieście, w tym: Muzeum Kresów i Ziemi Ostrowskiej, kościoły, oraz miejsca pamięci. Tekst zawiera informacje o jego służbie i roli w powstaniu w Ożarnie.

WITOLD PILECKI DZIŚ - 2016

CÓRKA O OJCU

„Witold Pilecki to mój ojciec i jestem z niego bardzo dumna. Tacy ludzie to są rycerze, którzy mają swoją tajemnicę. Oni giną, ale nigdy nie umierają.”

„Mój ojciec nie chciał być na Świeczniku, robił w cichości wielkie rzeczy.”

„Ja istnieję tylko po to, by pamiętać po moim ojcu pozostałą.”

(źródło internet)

Wystawa przygotowana przez Muzeum Kresów i Ziemi Ostrowskiej w Ostrowi Mazowieckiej.
 autorzy: Dariusz Wardaszk, Tomasz Wardaszk, grafika: J.S
 Wszelkie prawa do publikacji, zastrzeżone (z zgodą właściciela i autorów wystawy).
 kontakt: www.muzeumostrowmaz.pl e-mail: historia@muzeumostrowmaz.pl tel. 601 610 344

Kronika Wystaw

Wystawa poświęcona postaci Rotmistrza Witolda Pileckiego w Ostrowi Mazowieckiej. W ramach wystawy prezentowane są: portrety, fotografie, dokumenty, a także rekonstrukcja mundurów i wyposażenia. Wystawa jest dostępna dla zwiedzających w godzinach otwarcia muzeum.